

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B. ÖRÖKÖSEI.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyilt-tér sora 1 korona.

Új idők hajnalán.

Írta: BICZI GYULA

Hányszor sóhajtottunk föl gyermekkorunkban: bárcsak mi is azokban a legendás hősi korszakokban élhetünk volna! Gyermekkori vágyaink most beteljesedtek, tanui lehetünk nagy koroknak, nagy átalakulásoknak, mert a most folyó világháború főszege drámája egy új korszaknak a kezdetét jelenti, amely magával hozza a lelkek reneszánszát.

E nagyszerű történetekben mindenkinek éreznie kell, hogy nem az ember csinálja a történelmet; érezni kell egy titokzatos kéz működését, amely hatalmas pörölyével kiméretlenül összetör mindent, ami útjába esik, néha bizony a szépet, jót és hasznosat is a kevésbé értékessel, elavulttal és haszontalannal együtt. S amikor azt hisszük, hogy a romlás most már teljes, akkor értjük meg a pusztulás célját, akkor bámuljuk az új, a szebb világ kialakulását.

És valóban új világteremtés kezdődik. A háború kegyetlen fúriája végigszáguld a világon, megrecsegteti a trónokat, megingatja a nemzetek léte alapjait, lemeszározza a vitéz hőseinket s meleg magyar vérral harmatozza be Szerbia kopar szikláit és Galicia tikkasztó homokpusztáit; két kézzel szórja szét az özvegyi fátyolt s százazrek, milliók szeméből facsarja ki az árvaság és elhagyottság keserű könnyeit. De a világháború gyilkos fergetege a fúriák villamló zenéje közt új rügyeket is bontogat. Ezen rügyefakasztó tavasznak, az új korszaknak ekéje végig szánt az egész társadalmon s százados intézményeket forogtat föl, ezredéves történelmi alkotásokat és emlékeket rombol szét. De e romhalmaz törmelékeiből az új virágzás fekete humusza morzsolódik ki, mint ahogyan a gleccserek jégekéje alatt a kemény kőzetek terméketlenül rétege a legtermékenyebb agyaggá, termőfölddé őrlődött.

Az események egész áradata rohan el előttünk s ezen eseménytenger vésszesen zajló, viharzó hullámai megrázzák a fáradságtól enervált, elpuhult lelkeket s azokból új eszméket, új érzéseket váltanak ki. A tespedő passzivitást az élet vágya váltja föl és friss, úde, új élet szellője lengi át a világot. S ezen üdítő ébredés, újjászületés éppen a legválságosabb percben ért bennünket, mert bizony már sok szellemi és erkölcsi értéket semmisített meg az elbizakodott nagyotakará és tunya nemtörődömség. Sokat elpusztított a mindenáron újítani akaró meggondolatlanúság, a meglevőknek és a multnak vak gyűlölete.

E nagy napok eseményei elnémitották azokat, akik eddig szabadon garázdálkodtak eszményeink virágos kertjében, örömmel látjuk, hogy még nem veszték ki teljesen, csak elhalványultak, megfogyadtak értékes ideálaink és a rombolók visszavonulásával egyszerre bimbóba szöktek és a tavaszi napsugár első lágy csókjára mosolyogva hintik szét himes pompájukat. Most látjuk csak, hogy lelki életünknek még vannak kincsei, szellemi és erkölcsi javai; még vannak nagy ideálaink, amelyeket nem tudott elnyomni a destrukció szemforgató álbölcse, nem tudta még azokat kiirtani a gyűlölködő elfogultság. Most ismerjük csak fel a radikalizmus veszedelmének nagyságát, hogy mi lenne belőlünk a válságos helyzetben, ha győzött volna az a progresszív szellem, amely a hazaszeretetről, erkölcstről, becsületről, kötelességről oly veszedelmes, bornirt nézeteket akart ránk oktrojálni. Amelynek hivatalos lapja azt írta a magyar nemzet imádságáról, hogy a forszírozott magyar nyelvtanításnak és himnuszénekeltetésnek csak egy eredménye lehet: a zsenge gyermekkor szisztematikus elbutítása.

Amelynek egyik exponense, a legnagyobb bámolója és rajongója a hírhedt Scotus Viatornak, aki valószínűleg az angol vagy orosz diplomácia megbízásából kereste fel oly előszeretettel nemzetiségeinket, amely szerint: „a nagyszerb hazaárulási pör botrányai az egész művelt világ megvetése tárgyává tették a magyar rendszert, amely a faji gőg tébolyában fölfujta a pör ostoba legendáját.” S ha a dicsőséggel vívott materiális háborunk mellett folyó szellemi harcban a nemzetföntartó erkölcsi erők teljes diadalt nem aratnak a progresszió fölött, hanem gigászi küzdelmünk után ez a szellem újból megkezdheti munkáját, újból megferőtözhetik a most megtisztult nemzeti közszellemet, akkor mit használ a csatamezők diadala?

Milyen fölemező és megnyugtató, hogy ott hullanak el seregeik élén a herceg, a királyfi, a koldus. Egy sorban harcolnak versenyezve a vitézségben és a herceget se temetik fejedelmi sirboltba, hanem saját kivánságára a diadal mezején, hős katonái közös sírjába.

Mintha erősödne az ideális gondolkozás hangja.

A szenvedések tűzpróbája megnyitja az emberek szemét.

Őszi harmat után ...

Őszi harmat után, nagy hegyeknek ormán, fujdogál a hideg szél... bujdosó kurucok dalolták valamikor így háboruknak, vereségeknek, letört nagy vágyaknak temetőjében hagyván itt országukat... Fujdogálnak az őszi hideg szellői, sárgulnak a levelek, dörög eszi meg hajnalra a barázdákat, az őszi harmata, hidege meg akarja esni a lelkeket is... Most jobban érezzük a háboru szívet szorító jelentőségét és lelkesedéseink az őszi melanchólián szűrődnek át. A természet hatalmas hangulatai meg akarnak bennünket is ejteni... Őszi harmat után, nagy hegyeknek ormán fujdogál a hideg szél... De a háborus állapot csak abban a régi világban jelentette a munka konszolidációjának a felbomlását, amikor nem volt még anynyira szervezve a nemzeti termelés; a háboru csak akkor jelentette egy országnak a mindeneket learató kedélyállapot által tétlen hangulatokban való senyvesztését, mikor a háboru mezőinken és városainkon ügetett keresztül és mikor az öntudatos, kiérett célokat elfátyolozta valami daliás melanchólia... Őszi harmat után... nagy hegyeknek ormán fujdogál a hideg szél... Lelkünk már rég kibontakozott a kesergések álmag lirájából; ma egyik kezünkben kard, másik kezünkben szerszám... egyszerre harcolunk két esatateren: a háboru és a munka esataterin...

Lankás dombokon vonatok cipelik a katonákat. Őszi fű zöldel az erdők alatt és a tarlókon földbe akasztott ekék turják a földet. Az eke után katona ballag. Sebesült. Pár hete még ellenséggel nézett farkasszemet. Ma karja fel van kötve, ő pihenőben van otthon, de már gyönyörködő szemé földjét rendezzi. A sebesült katona szánt.

A Szentgyörgyhegy, Csobánc, Haláp alkotta völgyben ez most az őszi kép. A határokon ágyuk dübörögnek, fegyverek csattognak, sebesültek jaja és sóhaja száll az ég felé, de a föld az országban nem érzi a háborut. Akik otthonmaradtak, learattak, megcsépeltek, feldolgozták a gabonát és új életre készítik elő a földet. Vajjon ki fogja az új vetést learatni? Ki fogja behordani és ki fogja hombrokba gyűjteni? És ki fogja megenni? Ők nem kérdezik, nem kételkednek. A háborunak ők legnagyobb szívű hősei, a nem kicsiny hitű parasztok, a magyar anyaföld közkatonái. Az eke mellől a harcba mentek és piros esataterokról régi szerelmükkel ide térnek vissza hozzá.

A ködös őszben sikokon és hegyek oldalán ez most a legszebb tájkép. Megható, szívdobbantó és vigasztaló. Kötelességeink vannak a csatamezőn és vannak idehaza és mindnyájunknak érezni kell, akik nem vagyunk katonák, sokszorosan érezni kell a kötelesség nagy egyetemességét, mely bennünket összefűz. A nagy háborúnak azért mi is katonái vagyunk. Nincs szuronyos puská a kezünkben; helyette munkabíró számszám van és mindnyájan nemcsak önmagunkért, hanem a csataterék harcosai helyett is dolgozunk. A háboru a végtelen feketeség, mely sötétségével ránk borul, de érezni kell a hajnalhasadás gyönyörűségét. Ne csak a koromsötétséget nézzük, hanem a messzi hajnal bíborfényét is. A sebesült, aki az ekeszarvát fogja, a mi nagy kötelességeink szimboluma, amint jelképe a falunak, amely a maga csön-des és megújuló világát éli tovább, érzi ezt a hajnalhasadást.

A föld népeért.

Járásunk új főszolgabírája, dr. Ságváry Jenő, az alábbi körrendeletet intézte a járás jegyzőjéhez:

A háboru folytán a mezzei munkaerő tulnyomó része, a tulajdonképeni erő a munkától el lett vonva. Hogy ez nemzetünk gazdasági életét mily nagy mértékben veszélyezteti, bővebb fejtegetésre nem szorul. Kiszámíthatatlan kárt idézne elő, ha az őszi mezzei munkák el nem végeztetnének a jövő évi termés veszélyeztetve lenne. Nem egy ízben hallottam panaszt, hogy kisgazdák földjei a tulajdonos vagy művelőjének hadbavonulása miatt megműveletlenül maradnak, mert hátrahagyott családtagjai a művelésre képtelenek vagy anyagi viszonyaik miatt fizetett munkást fel nem fogadhatnak.

Gazdasági életünket fenyegető ezen veszedelmet csak a társadalom vállalt munkája háríthatja el, ezért fordulok t. Czímhez azzal a kéréssel, szíveskedjék közreműködésével oda-hatni, hogy azon községekben, melyekben a fentebb vázolt sajnálatos jelenségek felmerülnének, kölcsönös segítséggel azoknak gazdasági is megműveltesse, akik hadbavonulván, családtagjai nem képesek dolgozni és vagyoni viszonyaiknál fogva képtelenek fizetett munkaerővel dolgoztatni.

Azok, a kik a harcmezőn életüket és egészségüket kockáztatják, teszik ezt azokért is, kik itthon maradtak. Nem csak emberbaráti, de hazafias kötelesség is ezeken és családjan és vagyonán segíteni.

Épen úgy, amint a földbirtokkal rendelkező kisgazda érdekeit védnünk kell, fokozott mérvben tennünk azokkal szemben, kik saját földbirtokkal nem bírnak, érte a gazdasági cselédeket. Az 1907. évi XLV. t.-c. szerint a gazdasági cseléddel kötött szerződés megszűnik, ha a cseléd mozgósítás alkalmával bevonult és a szerződés megszűnté miatt egyik fél sem igényelhet kárpótlást.

A törvénynek ez a rendelkezése, a

mely a szerződést kizárólag a jog szempontjából méri, abszolúte nem ment fel senkit azon hazafias és emberbaráti kötelesség alól, hogy tehetsége szerint lehetőleg gondoskodjék annak a gazdasági cselédnek itthon maradt családjáról, a ki békében a magyar földnek a munkása és most annak vérével védelmezője. Kétségtelen, hogy a gazda ma nehéz helyzetben van, de tudva van az is, hogy a hazafias hívó szóra minden áldozatra kész. Arra kérem tehát legyen szíves odahatni, hogy a gazdák a gazdasági cselédek és munkások itthonmaradt családját vegyék pártfogásba, a munkaképes családtagok alkalmazása, a járandóságok méltányos közszolgáltatása által és általában a jótétemény bármely alkalmas módján mentsek meg őket a nyomoruságtól és az emberszeretet cselekvő munkája által a hazáért küzdő harcosok könnyező családjának szerez-zék meg a szeretet a részvét és a segítés áldásait.

Az őrszem.

Valami nesz... Csönd... Állj, ki vagy?
A sárga falevél csönömpöl.
De mégis... Tompa dobbanás,
Távolí ágyu szava bömböl.
S most száz és száz kis koppanás...
Figyelj! Nem, semmi! Nyugalom!
Kihalt a völgy meg a halom.
Mi az megint? Haha, ki vagy?
Barát, ellenség, áruló?
Nesze egy golyó!
Ki volt? Kisértet?... Senkise!
De visszaléptél — ide, ide.
Nem, — csak a visszhang? Meglehet.
Micsoda szörnyű lehelet!...
Ki áll mögöttem?... Hé, erigy,
Beléd döföm a szuronyom,
Ősém, nem jársz itt jó nyomon...
Nincs senki? Nincs. Pszt! Haliga csak,
Amott lovak robálnak,
Az erdő széle meghajol
És fegyver csillog valahol,
Ni, jönnek-tűnnek emberek,
Hogy nő, dagad az a sereg...
És erre jön mind... Énfelem.
Most légy kemény!

Nem, nem. A szélvihar!
Port, erdőt, fegyvert fölkapar
És a szemembe hordja mind.
Bolond fül, balga szem, — csaltál megint.
Szégyellem magamat.

... De szépen áldozik a nap!
Akárcsak otthon. Otthon...
Én itt vagyok a posztom,
Hát te mit csinálsz, kis családom?
Asztalhoz ülnek, szinte látom.
A feleségem, szegény, szomorú.
A legkisebb fiú
Szeliden néz rá, mosolyog,
S mindjárt aludni fog.
Ott alszik el az anyja ölében
S kipirult orcával pihen.
A nagyobbik újságot olvas
A nagymamának hangosan:
„Csata! Hurrá! Szuronyroham!”

... Hé, állj! Micsoda zaj!
Jaj!... Ja—aj!

Molnár Jenő.

Nemes téli alma
kapható, 24 korona méter-
mázsája Gschwentner Gézánál
Mindszentkál.

HIREK.

Őszi eső.

Nyirkos ujjával megérintette földünket az ősz. Lehelletétől borongás fut végig a tarlókon, a falvak viskói megrázkódnak, a városok kevély házsorai elkomorulnak. Esője be-szivódik a barázdák alá, a szobákba, a butorok közé, a ruhába, a lélekbé.

Máskor, istenem, máskor... az ősznek ez a beköszöntője egy világot pusztított el és másikat teremtett helyébe. A nyár világa omlott össze s a nyár fényét, napsugarát, könnyűségét, a szabad természet mosolyát temette romjai alá. Helyén megszületett a tél, amely pihenést ágyalt a földműves magyar nép elfáradt dereka alá s a szórakozás millió csillogó kévéjét rázta szét a városok templom-tornyai és gyárkémenyei közé. Ma nem gondol pihenésre a falu és város, ajtót mutat a mulatságok lenge ruháju nemtőjének.

Aki fegyverfogható ember volt kunyhóban vagy palotában, ott van a csatateren. A suhanckorba erő fiú és a görnyedt hatu férfi türelmetlenül lesi a hívó szót, amely őt az ellenség elé rendeli. A többi gondolatjának minden rebbenésével a tűzvonal hajladozását kíséri. Ahogy megeredt az őszi eső és a szél első trillái végigszaladtak a háztetőkon, az első eszmélés nekik szólott; nekik, akik a harcteren az egyik hőstettet a másikkal koszorozzák meg.

Melyik sivit jobban az orosz mocsarak fölött, az őszi szél vagy a shrapnell? Sűrűbb-e a golyózapor, mint az égből aláhulló eső? Sötétek-e az éjszakák és fagyos-e az ölelé-sük...?

A millió kérdés imádsággá olvad össze. Azert imádkoznak, hogy a dermesztő esépp megenyhüljön, ha a harcos ruhájához ér. A Sziberia szülte fagyos szél változék át enyhe fuvalommá, mire lövészárkaink fölött elsuhan. A nedvesség ne ivódjék keresztül köpönyegeiken s ha levágják magukat a földre, hogy jobban célba vehessék az ellen-seget, gondoljon a föld arra, hogy a világ legnemesebb lelkei pihegnek rajta, fagyos lélekzetét tartsa hát vissza.

Az éjszakák pedig ne legyenek csillagtalanok; ha mutatóba is, tüzzön egy-két pity-két kárpitjára az ég, hogy a koromsötétség kémlelésében elfáradt szemek megpihenhesse-nek rajtuk s mig pihennek, gazdájuk el-gondolhassa: az én édes anyám most fölne-z a menyboltozatra és rám gondol, én meg rá; ő azt mondja, az Isten áldjon meg engem, én meg azt, az Isten áldja meg őt...

Községi gyűlés. Tapolca nagyközség képviselőtestülete folyó hó 18-án tartott gyűlésén elutasítja Glancz József és Hermann tapolcai illetőségét. Tudomásul veszi a Leccapoló társulattól történt ingatlanvetelt és annak bekebelezését a község nevére. Megengedi Tótik Imrénének a kocsi való megszűlését. Karácsony Kálmán, a községnek volt bérloje, általa bérletbe birt lakásnál esz-közölt átalakítások költségeinek betudásával 100 korona lefizetésével a község kielégítést nyer. Rokob Kálmánéknak, tekintve hogy férje hadiszolgálatban van, egy negyedévi bérletösszeg megfizetésére három hónapra halasztást enged. Kocz Józsefnek a drága-ság enyhítése ügyében beadott indítványára elhatározza a képviselőtestület, hogy felkeri főszolgabíró, hogy a helyzetet kihasználók ellen szigorúan fellépjen. Főszolgabírónak a Fő-utca tisztántartása ügyében kiadott ren-deletére a közmunka egy részét és az utca-rendezési alapból 100 koronát fordít a tisztán-

tartásra. Horváth Ferenc tűzoltó részére lakásbért utalványoz.

A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja tegnap választmányi gyűlést tartott dr. Kovács Vilmosné és Glazer Sándor elnöklésével. Elnöknő előadja, hogy a választmány utólagos jóváhagyásával az elnökség a szükségkórházat a sebesült katonák részére felállította. Glazer Sándor elnök részletes jelentést tesz a fiókegyesület eddigi működéséről, kiadás és bevételeiről, amit a választmány helyeslőleg tudomásul vett. Hosszabb eszmecsere fejlődött a bejáró és vidéki sebesültek köztözsereji költségeinek fedezéséről, mely ügyben Nagykanizsáról szerzendő információig ez ügyet függőben tartja. Jelenti elnök, hogy dr. Deák Jenő főorvos 74 hallgatóval apolónói tanfolyamot tartott, kik, a főispánnal történt levelezés után, november hó 12-én a község háza tanács-teremben tartandó díszgyűlésen tesznek fogadalmat, ezt megelőzőleg november 10-én a szerzett ismereteikből vizsgálatot tesznek. Panasz merült fel egyes katonák viselkedése ellen, éppen azért a katonák házi rendjének ellenőrzésére a választmány hölgytagjai vállalkoznak; a sebesültek látogatására meghatározott időt jelöl ki. Bizony kellemetlenség volna a katonákra, ha a Vörös-Kereszt kénytelen lenne a katonai hatóságoknak viselkedésük miatt jelentést tenni.

A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja javára nagyságos és főtisztelendő Ley József prépost-plébános ur 50 koronát adományozott, amelyért a nyilvánosság előtt is köszönetet fejezi ki a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókjának elnöksége.

A tapolczai honleányok már a háboru elején megkezdtek áldásos munkásságukat, melynek eredményét, mintegy 120 pár csuklóvédőt, hősapkákat és sok más ruhaneműt a minapiban küldték el a hadsegélyző hivatalhoz, ahonnan a következő köszönő sorokat kapták:

A m. kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatala megkapta adományukat, melyért fogadják hálás köszönetünket.

A Hadsegélyző Hivatal vezetője:

Kirchmann,
cs. és kir. altábornagy.

A harcúterén küzdő katonáink hálája és az ismerő sorok szolgáljanak buzdításul a Schwarz Magda díszelnök, Vázsonyi Piroska és Klein Mici elnök, urleányok vezetése mellett dolgozó, kőti honleányoknak a további munkásságra.

Népfölkelők összeírása. Az 1878-tól 1890. évig bezárólag terjedő időben születettek és népfölkelésre kötelezettek összeírása Tapolczán a következő sorrendben lesz: az 1890—89—88. évből 24-én, az 1887—86—85. évből 25-én, az 1884—83—82. évből 26-án, az 1881—80—79. évből 27-én, az 1878. évből és elmaradtak összeírása 28-án lesz a község háza tanács-teremben.

Oltás a kolera ellen. Dr. Deák Jenő főorvos a tapolczai Erzsébet-kórházban a Pfeiffer-Kolle féle kolera ellenes oltóanyagot oltja be a kórházi ápolónőket s a betegekkel érintkezőket, amely megelőző intézkedéssel megakadályoztatik, hogy az érkező és netán koleras beteg itt tovább inficiálhasson. De beoltja dr. Deák Jenő a község közül is mindazokat, akik e célra a kórházban nála jelentkeznek. A most már kipróbált serum hatása 3 hónapig terjed, így a beoltott ez időre biztosítva van a ragályos betegség ellen.

Sebesült katonák köszönete. A mult hét folyamán ismét több, már gyógyult katona távozott Tapolczáról, akik a nyilvánosság előtt is hálás köszönetüket fejezik ki úgy az orvosoknak, mint ápolónők- és a nagyközségnek irányukban tanúsított áldozatkészségükért és jóindulatukért. Most még 28 sebesült van itt, akik további gondozásban részesülnek.

A sümegi kir. járásbírószág vezetőjét, Süveg János kir. járásbíró a szolnoki járásbírószág élére helyezték át. Sümeg társadalmi köztisztviselőiben és szeretetben álló tagját veszi távozásával. A kir. járásbírószág

vezetője most Csonka Antal eddigi otthelyi járásbíró lett, aki mellé az igazságügyminiszter Orel Koriolán dr. szilágyesehi-i kir. albirót helyezte át.

A pozsonyi hadtest kiténtetettjei. Hivatalos helyről közlik velünk, hogy Brlogi Puhallo Pál tábornagy, az 5. (pozsonyi) hadtest parancsnoka, folyó évi szeptember hó 28-án maga nyújtotta át a királyi kiténtetéseket azoknak, akik a hadtest tisztjei és katonái közül legfelső elismerésben részesültek. A kiténtések átnyújtása megható módon, magában a harcúteremben, szinte az ellenség szemelátára ment végbe. Az ünnepies aktus alkalmából Puhallo hadtestparancsnok a következő táviratot intézte Ó Felső katonai irodájához, a főparancsnoksághoz és az operáló sereg parancsnokához:

„Jelentem, hogy a harcúteremben épen most osztottam ki a legkegyelmesebben adományozott első hadikiténtetéseket. A legfelsőbb szellemből áthatott V. hadtest újjong és lelkesedik magasztos, hőn szeretett Haduráért és dicsőséges vezetőiért; a harcban megvédve és támadásra készen tekint az új harcok elé. E percben zendül fel és harsog át az elcsodálkozott ellenséghez a hadtest összes zenekaraitól kísérve a mi legszebb hadiénekünk, a mi legtisztább szívből jövő imádságunk: „Isten tartsd meg, Isten óvd meg Uralkodónkat!” 1914. szeptember 28-án, délelőtt 9 óra 30 perc. Puhallo, tábornagy.”

Erre a következő sürgönyválaszok érkeztek:

Ó Felső katonai irodájától:

„Nagyméltóságod’ tegnapi sürgönyét Ó cs. és kir. apostoli Felső kegyelmesebben tudomásul vette.

Bolfras, gyalogsági tábornok.”

A hadsereg főparancsnokától, Frigyes kir. hercegtől:

„Forró köszönet a lelkes sorokért, szívem minden kívánsága kíséri a hősi ötdik hadtestet és annak kiváló parancsnokát a küszöbön álló harcban, mely bizonyára diadalutja lesz a mi csodálatra méltó csapatainknak.

Frigyes főherceg.”

Dankl Viktor lovassági tábornok, hadseregparancsnoktól:

„Szívből köszönöm a mindnyájunk érzelmeit oly magasztos szavakban kifejező táviratot, melyet sürgönyileg Ó cs. és kir. Felső kegyelmesebbé előterjesztettem azzal a kérelemmel, hogy azt Ó cs. és kir. apostoli Felső katonai irodájához felterjeszteni kegyes legyen.

Dankl, lovassági tábornok”

Nyilvános köszönet. Lustig Ferenc ur, édesatyja Lustig József elhalálása alkalmából 75 koronát juttatott a tapolczai rom. kath. vallású szegények között leendő kiosztás céljából, amelyért a segélyben részesültek nevében köszönetet mond Ley József prépost-plébános.

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara 1914. évi október hó 27-én (kedden) délután 3 órakor a kamarai székház ülés-teremben rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Mozgalom Moson, Sopron és Vas vármegyék reggeli és esti budapesti gyorsvonatának forgalomba helyezése érdekében. 3. A Soproni Kereskedők Egyesületének indítványai: a) a francia és angol árúk kiküszöbölése, b) magyar bíróságok illetékességének Ausztriával való kereskedelmi forgalomban való biztosítása tárgyában. 4. A soproni kereskedőtanonciskola segélyezési ügye. 5. A törvényhatósági ipartanácsok megalakítása. 6. Nagykanizsa város hirdetésügyi szabályrendelete. 7. Ipari és kereskedelmi szakoktatási intézetek tanulóinak ösztöndíjai. 8. A kamara 1915. évi költségvetése.

Iskola-megáldás. Csendben, szűk körben, de céljában annál ünnepélyesebben, a tanulók és tanítók jelenlétében áldotta meg Ley József prépost-plébános az emeletre épített tapolczai rom. kath. elemi fiúiskolát folyó hó 19-én délelőtt. A benedikálás után Ley

József prépost-plébános szép alkalmi beszédet intézett a tanulóifjúsághoz, akiknek életében maradandó emléket hagy — ugymond — azon körülmény, hogy ők voltak azok, kik az új, díszes épületben először kaptak tanítást, oktatást, a hasznos ismereteken kívül az Isten imádsására, a haza szeretetére. A tanítóknak eddigi jóindulatu fáradozásába, oktatásába, nevelésébe ajánlja az új épületben is a tanulóifjúságot. A megáldás után azonnal kezdetét vette a tanítás. A nemes szívi adakozókon kívül, a kath. hitközségnek e kulturális célra hozott áldozatkészségét, most már palotaszerű iskolaépület hirdeti.

Orosz katonatisztek Sümegen. A mult héten Sümegre és Zalaszántóra 20—20 hadifogoly orosz katonatiszt érkezett, akik a háboru ideje alatt naponkinti jelentkezés kötelezettsége mellett szabadon járnak és csoportos elszállásolásban és étkezésben részesülnek.

A sebesült katonák pótlékot kapnak. A sebesült katonák közül azokat, akik már gyógyulóban vannak, szabadságolják. Ezek a lábadozó katonák, különösen azok, akiknek hozzátartozóik nincsenek, gyakran élelmi híján voltak. A hadügyminiszterium legújabb rendelete értelmében a szabadságot sebesült katonák a rendes napi illetményükön felül napi 1 korona 70 fillér pótlékot kapnak ezután a katonai kincstártól.

Hány golyó talál? A fegyverek tökéletesedése egészen átalakította a hadvezetést. Szuronyharcok, vagy katonáknak egymás elleni harca nagy ritkaság. Meglepően nagy távolságból tüzelnek egymásra az ellenséges seregek és természetesen a találási biztonság a távolságtól függ. Az eddigi legnagyobb tömegháborúban, a japán-orosz háborúban megállapították, hogy minden 151-ik ágyúgolyó talál halálosan és csak minden 3300-ik puska lövés találja el a célt. Volt egy olyan csata e háborúban, amelyben 4415 orosz állt 35,600 japánnal szemben és az oroszok csak 100 tisztet és 1375 katonát veszítettek, míg a japánok 133 tisztet és 4701 embert veszítettek.

Betöréses lopás Tihanyban. Sebesült katonáink nimbusát használta fel Sipos Ferenc tapolczai illetőségű naplopó arra, hogy könnyűszerrel megélhessen. Sipos ugyanis beállított néhány nap előtt Sörös Ferenc tihanyi jómódu gazdálkodóhoz azzal, hogy ő sebesült katona, most szabadságon van és kérte a gazdát, hogy a ház körül elvégzendő munkák fejeiben adjon neki néhány napig ellátást. Sörös ráállott az üzletre, de vesztére. Csütörtökön reggel elment a gazda mezei munkára, otthon hagyva a „sebesült katonát”, aki ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy szállásadóját kissé megrabolja. Kifésztette ugyanis az ablak keresztvasát, betörte az ablakot és azon keresztül azután bejutott a szobába, ahol a szekrényt feltörte és az ott talált 375 koronát magához véve, szó nélkül háttal fordított a barátságos hajléknak. A kárvallott Sörös jelentést tett a csendőrségnek, mely most erélyesen nyomozza a betörőt.

Az utolsó 40 év háborúi. Európa minden sarkában reng a föld, dörögnek az ágyúk és fegyverben állnak a milliók. Ilyen időkben egy statisztika az utolsó 40 évről igen érdekes lesz. 1878-tól 18 háborút viseltek az európai nagyhalalmak, amelyek között természetesen volt néhány véres gyarmati háború. Ezekben az időkben a legnevezetesebb háborúk voltak: az orosz-török háború (1878), a francia tuniszi gyarmati háború (1881), a tounging-francia expedíció (1895), a madagaskari francia expedíció (1895), a görög-török háború (1896), Itália háborúja Abesszinia ellen (1897), a spanyol-amerikai háború (1898), az angol-bur háború (1899), az angol expedíció Szudán ellen (1899), az európai hatalmak háborúja a kínai boxerek ellen (1900), az orosz-japán háború (1905), a francia-marokkói harc (1908) és az olasz-török háború (1911) mint a tizennegyedik háború. A 15-ik helyen áll a német expedíció Dél-nyugat-Afrikában Herrero ellen. Volt ezek után egy olyan háború, amelyben egy európai hatalom sem volt érdekeltve: a japán-chinai háború 1894-ben. Ehhez kell számítanunk a két balkán-háborút. Érdekes, hogy ezekben

a háborúkban mindig nagy szerepet játszott a flotta.

Mibe kerül a háború? Az Aconomist című londoni folyóirat a háború napi költségeit, beleszámítva a semleges államok mozgósításának költségeit, kétszáz millió márkára becsüli. Ebből 44 millió esik Németországra, 42 millió Oroszországra, 32 millió Ausztria-Magyarországra és 32 millió Franciaországra esik. Ebből az összeállításból hiányzik Anglia költségeinek feltüntetése.

Nyilvános köszönet. Az Izr. Krajcár Egyesület 30 esztendőn át buzgó társelnökének, Lustig József urnak elhunyt alkalmából, a megboldogult nevére, az egyesület javára létesített 100 korona alapítványért fogadják a nemes adományozók az egyesület hálás köszönetét. — Dr Lőke Mór, elnök.

Borküldemények szállítása. A Magyar Kereskedelmi Csarnoknak a must- és ujborküldemények szállítása tárgyában a kereskedelmi miniszterhez intézett felterjesztése folytán a MÁV igazgatósága utasította az összes üzletvezetőseket, hogy amennyiben ez a jelenlegi viszonyok között egyáltalában lehetséges, úgy az üres hordók, mint az új bor küldemények akadálytalan továbbítása iránt intézkedjenek.

Az üszőborjuk levágásának tilalma. A hivatalos lap közli, hogy a földművelésügyi miniszter ideiglenesen, további intézkedésig megtiltja az üszőborjuknak, a háromévesnél fiatalabb üszőknek és a hasas tehéneknek a vasuton szállítását és kényszervágásoktól eltekintve, levágását. E tilalom alól való kivételek engedélyezése iránt a m. kir. földművelésügyi miniszter külön rendelettel intézkedik. Ez a rendelet folyó évi október hó 15-én lépett életbe.

A tábori postacsomagforgalom. Október 21-től kezdődőleg megnyitott a magán, tábori csomagszállító postaforgalom a következő tábori postahivatalokkal: 9, 11, 16, 21, 31, 33, 34, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 49, 51, 55, 61, 66, 68, 69, 76, 78, 81, 84, 85, 88, 95, 96, 106, 111, 113, 119, 140, 151, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 211, 212, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311. Kizárólag egyenruhát és felszerelési tárgyakat (ideértve cipőt és fehneműt) tartalmazó csomagok vétetnek föl és megkiváncsoltat a vízmentes anyagban (viaszkos vászon) való csomagolás. Csomag súlya maximum 10 kilogramm, hossza maximum 80 centiméter. Ételneműk küldése szigorúan tilos. A fölvevő postahivatal a csomag tartalmának megállapítása céljából föl van jogosítva arra, hogy a csomag kinyitását követelje. Amennyiben a feladó vonakodnék e kívánságnak eleget tenni, vagy a tartalomra helytelen adatot mondana be, a csomag visszaautasítandó.

Ne szomorítsunk el senkit áhírekkel! Ezt azoknak a címere adresszáljuk, akik oly hamar költik, vagy továbbítják holt hírét valamelyik ismerősüktüknek. Az igazság az, hogy ezt mindenkinek a szívére kötjük, hogy a harcéri sebesülések és halálosokra vonatkozólag, egyedül az illetékes katonai hivatalos hatóságok értesítései a megbízhatók, a más forrásból származottak mende-monda jellegűek és legtöbbször ok nélkül szomorúságokat és anyai ketszvegbeeséseket okoznak. Tehát csakis a hivatalos értesüléseknek higgyünk s míg ez nem érkezik, hősi halál- és sebesülési híre ne adjunk semmit!

Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi október hó 1-től október 31-ig Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony és vissza a következő menetrend lesz: Balatonbogláról—Révfülöpre indul naponként délelőtt 11 óra 50 perckor és este 7 órakor. Révfülöpről—Badacsonyba indul naponként délben 12 óra 40 perckor. Badacsonyból—Révfülöpre indul délután 4 óra 30 perckor. Révfülöpről—Balatonboglárra indul délelőtt 10 órakor és délután 5 óra 35 perckor. — Balatonfüred és Siófok között pedig napjában egyszer közlekedik a gőzhajó.

Legnagyobb vívmány a fűtés terén a Swoboda-féle folytonégő

AUTOMAT kályhák és kandalók

melyek lakóhelyiségek fűtésére kiválóan alkalmasak,

Prospektust kívánatra díjtalanul küld a kályhák egyedárusítója Tapolcza és vidékére

Steiner Zsigmond vaskereskedő Tapolcza

VASS GÁSPÁR

uri és női cipész
ortopädcipő-készítő

TAPOLCZA, Petőfi-utca 13.

Készít

- fájós lábakra ::
- :: ortopädcipőket
- mindenféle ::
- :: uri és női cipőt

mérsékelt árban.

BUTOROZOTT SZOBA

külön bejárattal - november 1-től

kiadó.

Ugyanott egy zongora jutányos árban eladó.

Viola-u. 3. A polg. fiúiskolával szemben, Domaniczky Sándor fényképésznél

Eladó tűzifa.

Házhoz szállítva, kapható Tapolczán, szép egészséges

■ bükk- és ■
cser-hasábfa

waggononkint, ölenkint
és fölívágva

KESZLER JENŐNEL.

Nyomatott Löwy B. gyorssajtóján, Tapolczán.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főtér.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hús,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshús, elsőrendű
sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak. :-

Naponta saját készítésű
friss virsli, kalbász, párisi és
szafaladé. :-

Legolcsóbb napi árak!

Kiadó

január elsejére a Szent-
László-utcában két szoba
és hozzátartozó helyisé-
gekkel álló igen :-

csinos lakás.

Bővebbet Pruska Ferenc.

A VILÁGHÁBORU KÉPES KRÓNIKAJA

Előfizetési ára: negyedévre 3 K.
Példányonkint 24 fillér.

Kapható:
LÖWY B. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN,
Tapolczán.

TAL

FELELŐS

Előfizetési ár: Egész évre 1
negyedévre 2 korona

Memento m

Irta: FELKL V

Nincs az a hatalom,
mely a nagyravágyó
valaha kielégítene. M
minél hatalmasabb, ann
talomra, gazdagságra,
gyódik. Nagy Sándor c
után, élete végén azon
a földnek csak nagyon
hódította meg. Napole
hogy minél magasab
szerenecsillaga, anná
elvakultsága és igazsá
végre is bukásra veze
igy is lesz mindig. M
mondás igaza szerint:
kodik róla, hogy a fá
az égig."

Harc az élet egy
jövőért. A jelennel so
megelégedve. Schiller
küzdelmes életet „e
Jagen nach glücklic
Ziel"-nek mondja és l
Welt wird alt und wi
Doch der Mensch ho
besserung." Azonban
komolyan e harcot é
lesznek sértett hiuság
gített nagyravágyásuk
soha sem éreztük me
az igazságot, mint a
redett küzdelem nehéz
földünket nagy kórhá
alakítja át. Éhség, szű
és minden rendű sz
És ha hozzáadjuk a l
a haretértől messze
ithon — a gyűlöletet
zest, — joggal mon
„sírdóm völgyének".

A szerenese bizony
rolja valamely kegyelt
bőségét. De meddig
gyon rövid. Lehull
Rezgő nyárfa is lehu
ősi alkony már csak
aranyoz be bucsusug
tél. Megjön a kéréll
Imperator Mors, vis
földi jót, amit a röv

Mulandó minden it
a történelemben, látó
Sok nagy és hatalma
ról tudunk. Mind sz
villámsújtotta tölgy. E
Babylon, Görögorszá
Törökország, egytől
izmos világbirodalm
régii nagyságnak rom

Róma diadalivei a
dicsőséget, melyet a
lusque Romanus" ze
istenített Titusának,